

HOMENATGE
A LA U. R. S. S.
amb motiu del XX^a ani-
versari de la creació de
l'Exèrcit Roig.

Companya

SETMANARI
DE LA DONA

Aviadores de l'Exèrcit Roig. Elles defensaran llur magnífic país, elles ajudaran tots els tre-
balladors del món, elles lluitaran per la llibertat dels pobles... «Cop per cop» es llur divisa.

30
CENTIMS

Any II N.º 17
26 de febrer del 1938

CANTS DE LLUITA I LLIBERTAT

LA INTERNACIONAL
Tempo di marcia
Melodia P. DEGEYTER

A - munt els damaats de la ter - ra!
A - munt els qui pa - tel·lon fami - la!
munt els qui pa - tel·lon fami - la!
munt els qui pa - tel·lon fami - la!

El pro - le - ta - ris criden:
El pro - le - ta - ris criden:
El pro - le - ta - ris criden:
El pro - le - ta - ris criden:

Gu - ral tot el món en de guer - ra!
Gu - ral tot el món en de guer - ra!
Gu - ral tot el món en de guer - ra!
Gu - ral tot el món en de guer - ra!

Del pas - so
Del pas - so
Del pas - so
Del pas - so

sat rad no del xu - rem ras - tre. Es tol d'esclau - ra - to - dos en
sat rad no del xu - rem ras - tre. Es tol d'esclau - ra - to - dos en
sat rad no del xu - rem ras - tre. Es tol d'esclau - ra - to - dos en
sat rad no del xu - rem ras - tre. Es tol d'esclau - ra - to - dos en

total El món can - vi - a - ra de ba - se. No hem estat
total El món can - vi - a - ra de ba - se. No hem estat
total El món can - vi - a - ra de ba - se. No hem estat
total El món can - vi - a - ra de ba - se. No hem estat

re, ho re - tem tot!
re, ho re - tem tot!
re, ho re - tem tot!
re, ho re - tem tot!

la in - ter - na - cio - nal
la in - ter - na - cio - nal
la in - ter - na - cio - nal
la in - ter - na - cio - nal

ra el gè - ne - re hu - mà - na
ra el gè - ne - re hu - mà - na
ra el gè - ne - re hu - mà - na
ra el gè - ne - re hu - mà - na

Es la llui - ta fi - nal.
Es la llui - ta fi - nal.
Es la llui - ta fi - nal.
Es la llui - ta fi - nal.

II

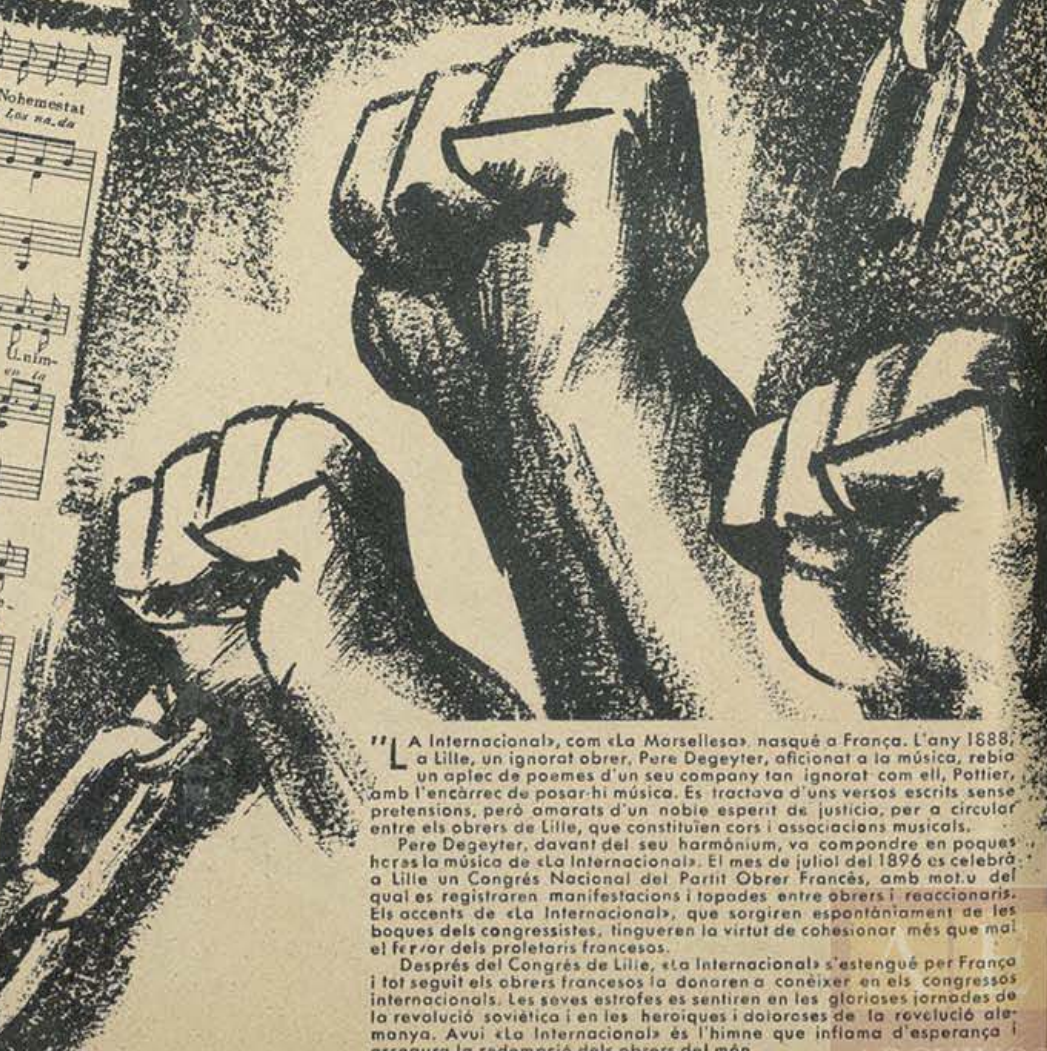
No esperis salvacions supremes
de déu, del rei ni del tirà.
Obres, és la sang de les venes
la que triomfant et salvarà.
La força del tirà s'omessa,
ton puny deixarà quan voldràs.
Atiem la fornall encesa;
el ferro és fill del nostre braç.
Es la lluita final, etc.

III

Obrers, camperols, la batalla
ha començat i finirà.
La terra és de qui la treballa;
qui no treballa, morirà.
Si del cel de la nostra terra
foragitem dels corbs l'estol.
Pau dolça seguirà a la guerra
i sempre més brillarà el sol.
Es la lluita final, etc.

III

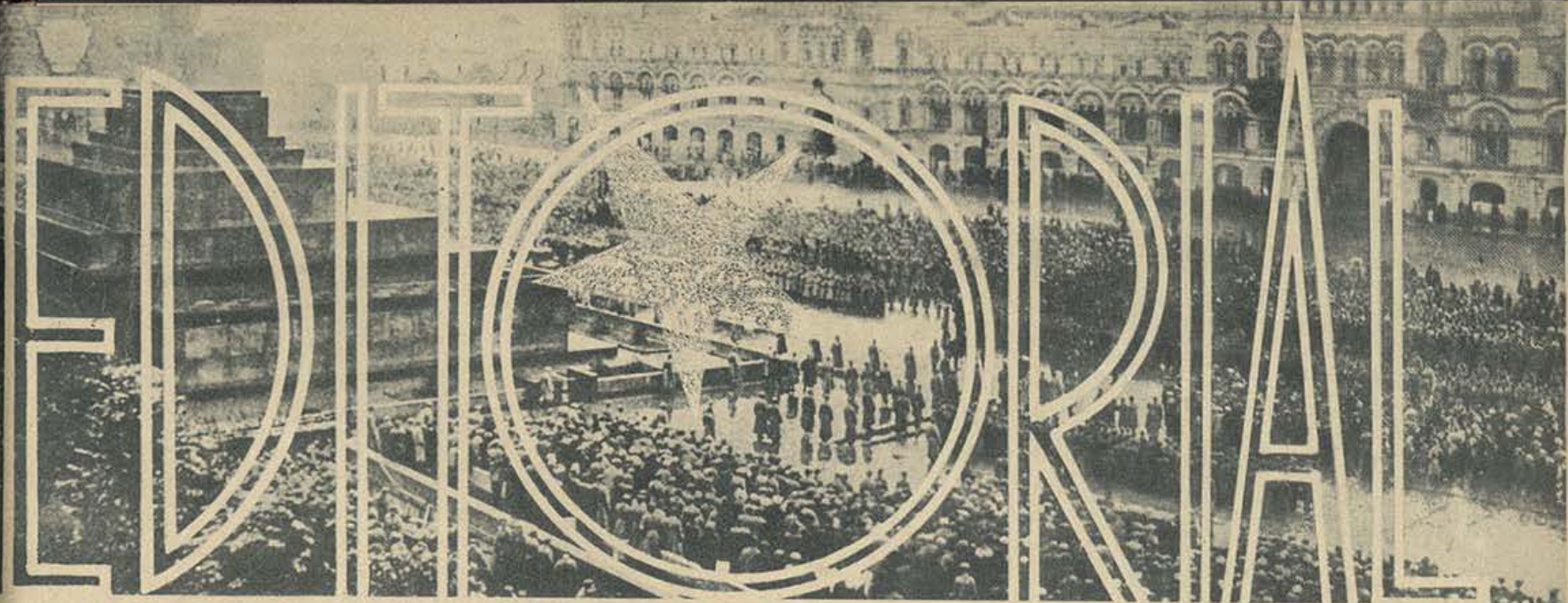
Camperols y obreros, como
del mundo el principio y el fin
La tierra solo es de los hombres;
quien no trabaja ha de morir.
El negro suelo que se cierra
del fardo, hervor explotado
será abrigado para siempre
y brillará radiante el sol.
Agrupémonos todos, etc.

"La Internacional", com «La Marseles», nasqué a França. L'any 1888, a Lille, un ignorant obrer, Pere Degeyer, aficionat a la música, rebia un plec de poemes d'un seu company tan ignorant com ell, Pottier, amb l'encàrrec de posar-hi música. Es tractava d'uns versos escrits sense pretensions, però amaratats d'un noble esperit de justícia, per a circular entre els obrers de Lille, que constituïen cors i associacions musicals.

Pere Degeyer, davant del seu harmonium, va compondre en poques hores la música de «La Internacional». El mes de juliol del 1896 es celebrà a Lille un Congrés Nacional del Partit Obrer Francès, amb motiu del qual es registraren manifestacions i topades entre obrers i reaccionaris. Els accents de «La Internacional», que sorgiren espontàniament de les boques dels congressistes, tingueren la virtut de cohesionar més que mai el ferroc dels proletaris francesos.

Després del Congrés de Lille, «La Internacional» s'estengué per França i tot seguit els obrers francesos la donaren a conèixer en els congressos internacionals. Les seves estrofes es sentiren en les glorioses jornades de la revolució soviètica i en les heroiques i doloroses de la revolució alemanya. Avui «La Internacional» és l'himne que inflama d'esperança i assegura la redempció dels obrers del món.

L'EXÈRCIT DE LA PAU

EL 23 de febrer de l'any 1918, un decret del Consell de Comissaris del Poble va crear l'Exèrcit Roig, el primer exèrcit del món format per obrers i camperols per a la defensa dels drets del proletariat.

La Revolució d'Octubre es va trobar assetjada pels generals blancs contrarevolucionaris i per formacions regulars dels governs intervencionistes. La situació de la jove Unió de Repúbliques Soviètiques Socialistes arribà a ésser realment greu, quan els enemics del poble rus avançaven precipitadament vers Petrograd i gran part del territori de la U. R. S. S. era envaït per l'estranger.

La Revolució havia assimilat una part de l'antic exèrcit; però aquest exèrcit no havia estat mai un model d'organització ni de dotació tècnica. En realitat, tot i tenir gran nombre de marins i de soldats, no disposava més que de milícies, molt semblants a les que nosaltres tinguérem en els primers temps de la nostra guerra. I aquestes milícies, allà com aquí, aviat es palesaren insuficients per a acarar-se amb un adversari més puixant i més ben organitzat.

El geni realista de Lenin i de Stalin donà la solució justa i oportuna al gravíssim problema plantejat, i l'Exèrcit Roig fou creat i estructurat sobre la marxa, ara fa vint anys.

Aquesta formidable creació de la Revolució d'Octubre —unida a les altres mesures revolucionàries que tothom coneix: lliurament de la terra als pagesos, socialització dels bancs, dret d'autodeterminació a les nacionalitats, etcètera— va donar un curs nou als esdeveniments. La causa popular començà a rectificar favorablement les seves posicions, l'enemic retrocedí i finalment fou aixafat amb contundència definitiva. Els últims residus de la contrarevolució foren materialment llençats a la mar.

El règim socialista no estava salvaguardat, però. La reacció mundial no podia resignar-se amb la seva desfeta ni havia de deixar, sense intentar-ho tot per a evitar-ho, que la Revolució soviètica s'afiançés. La U. R. S. S. sabia que tot el món capitalista desitjava la seva mort i que no deixaria d'agredir-la tan bon punt ho permetessin les circumstàncies. La crisi econòmica i l'extensió del feixisme han fet cada dia més imminent el perill d'una nova matança universal i d'una aventura guerrera contra la U. R. S. S. Voltat d'enemics temibles, el poble soviètic necessita, ara més que mai, un formidable aparell militar capaç de heure-se-les amb els aventurers internacionals, amb els feixistes fautors de guerra.

Si la guerra general no ha esclatat ja a Europa o al llunyà Orient, això és degut en bona part al respecte que l'Exèrcit Roig inspira. Però l'Exèrcit Roig no garanteix solament la integritat del territori de la U. R. S. S. contra l'invasor; no garanteix solament la vida lliure i feliç dels ciutadans soviètics contra la barbàrie i l'opressió del feixisme. Garanteix, també, la pau del món, gràcies a la política d'autèntic pacifisme que el Govern soviètic desenvolupa. Tots els països democràtics tenen en l'Exèrcit Roig un baluard ferm i en la U. R. S. S. un col·laborador fidel per al manteniment de la pau. L'Exèrcit Roig, format per treballadors de la ciutat i del camp, és l'únic exèrcit potent que no es troba al servei d'idees anexionistes ni de cap mena d'imperialisme. El pacte franco-soviètic fa també de l'Exèrcit Roig una garantia de les democràcies occidentals contra l'agressió que Hitler i Mussolini li preparen febrament.

Sense aquesta gran màquina militar al servei del poble, de la civilització i de la pau, la Unió Soviètica potser ja no existiria, potser hauria caigut sota les grapes immundes dels feixistes incendiàries de la nova guerra mundial. Sortosament per a la humanitat progressiva, l'Exèrcit Roig és una bella realitat, i els bandits feixistes, si volen llançar-se a llur criminal aventura, serà amb la seguretat que el gran país amic nostre es troba preparat per a retornar cop per cop.

La vida joirosa de les noies del país Soviètic

Natàlia esmerça també una part del seu temps a la lectura de temes socials. Després del treball, de l'estudi professional i del deport, té l'esperit prou seriós per a reflexionar sobre qüestions vives d'ordre intel·lectual.

NATALIA Kiabova i Maria Gluchkov són dues amigues. S'han trobat a la fàbrica d'automòbils «Stalin», de Moscou. El treball en comú ha fet que entre elles neixés una amistat sincera i profunda, que accentua encara més l'afició comuna al treball social, als estudis tècnics i als esports. A la fàbrica hi treballen amb veritable entusiasme: són stajanovistes, i al front de llurs respectives seccions donen exemple d'habilitat i rendiment. En acabar la tasca, però, es diverteixen tot lliurant-se als exercicis físics preferits: natació, carreres d'esquí, paraxutisme i també tots aquells que integren la preparació per a la defensa nacional.

Els plau, a vegades, passejar-se pels molls del poble de Lenínskoé. Els agraden també els moments de placidesa i intimitat en què poden bescanviar converses on es barregen en graciosa varietat les qüestions polítiques o socials i els afers professionals, sense oblidar tampoc les expansions sentimentals, perquè aquestes noies equilibrades i sanes, dotades d'un cervell ben organitzat i de músculs perfectament desenrotllats, saben somniar i esperar i es lliuren a llurs il·lusions amb el fervor de totes les noies soviètiques que han nascut en un règim de llibertat i benestar, en el qual no hi ha res d'impossible, incloent-hi la felicitat.

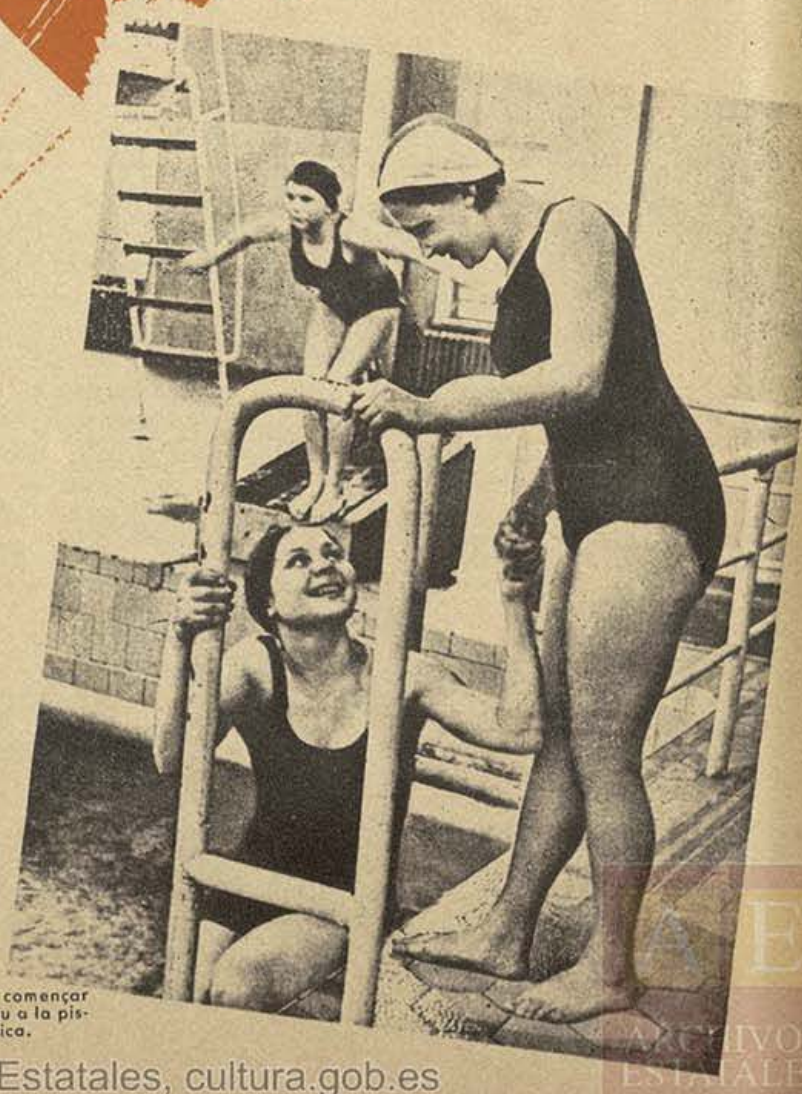
Les dues amigues comproven llur punteria en els exercicis de tir que tant els plauen.

Maria i Natàlia s'entrenen els dies de festa per a les carreres d'esquí. Volen prendre part en el gran Concurs de Moscou.

Cada dia, abans de començar el treball, hom les veu a la piscina de la fàbrica.

EL BUQUE ROJO

Un relato que sorprende
quiere cantaros mi lengua,
para que llegue a los pueblos
más diversos del planeta.
Solidaridad escuchan
en él los mares y tierras.
Romance del Buque Rojo
aunque parece leyenda.
Era en meses de verano,
cuando el sol de oro calienta,
en un remoto país,
miles de leguas y leguas,
sonando cantos recogen
la extensión de sus cosechas.
Las granjas huelen henchidas,
los koljoses apacientan
rebaños de lana y leche
para cubrir media estepa.
La U. R. S. S. se llama el país,
vasto mundo en primavera,
donde crecen como frutos
hombres del Volga hasta el Neva.
Cuando estando en el trabajo
del suroeste que llegan
pregonando las desdichas,
voces de España, ¡qué pena!
Millones de radios abren
los oídos de esta tierra,
para escuchar los relatos,
la maravillosa gesta,
de morenos españoles
de la soleada Iberia.
Vierais entonces dejando
sus campos, sus sementeras,
sus talleres y oficinas,
sus diques, balsas y presas,
sus fábricas de motores,
sus liceos, sus escuelas,
sus sabios laboratorios,

sus parques, sus bibliotecas,
donde crecen como frutos
hombres del Volga hasta el Neva,
muchedumbres que de blanco
vistien la estival presencia,
desfilando por ciudades
anchas de mármol y piedra.
Solidaridad retumba,
solidaridad nos prestan.
Vierais mujeres y niños,
en silenciosa asamblea,
decidiendo sus envíos
a luchadores de Iberia,
cómo mellan sus jornaes,
cómo reducen sus fiestas,
pensando en el hambre y odio
de la lejana contienda.
Un barco quieren llenar
de azúcar, leche y manteca,
feliz barco al que se lleve
está en el puerto de Odesa;
todas las embarcaciones
ser ese barco quisieran,
pero ya lo han conseguido,
ya lanza intensa sirena,
ya avanza por el mar Negro,
por estrechos de leyenda,
sus rojas arboladuras,
su consigna en una estrella.
Buque que sale a los mares
en estos tiempos de guerra,
es mensajero de muerte
o transporta cruel ofrenda.
Los mares saben que el barco
es portador de otra empresa,
que los faros iluminan
la liberadora estrella.
Ya está en el Mediterráneo,
ya por las costas de Grecia,
unas alas le conducen
veloz por la Italia sierva.
«Te aproximas, barco rojo,
de las humanas tristezas.»
¡Ay, las costas de mi España,
no doradas, sino negras,

dentro está ardiendo la llama
de fraticida contienda!»
Desde Alicante lo han visto,
debajo de las palmeras;
piensan si será un buen sueño,
pero reluce la estrella.
Van al muelle diminuto
los de la tierra de almendras,
aclamando a Rusia roja,
cuando ya el buque fondea.
Descargan los tripulantes,
azúcar, leche y manteca,
mas después queda por ver
la portentosa sorpresa:
millares de trajes trae
para los niños en guerra,
millares de zapatillas,
como en los cuentos de aldea.
Allá a lo lejos, los talleres
¡más producir que pudieran!
Horas arrancan al sueño
para tejerles las prendas
que, cuidadosas, envuelven,
luego el barco se las lleva.
¡Lusitania, qué deshonra,
tú, la de la sangre nuestra!
Para matar a estos niños
envías armas modernas,
y de un lejano país,
otras razas y otras lenguas,
con las manos invisibles,
los abrigan y alimentan.
Mirad el éxodo duro
que va por las carreteras,
mujeres extenuadas,
andaluzas y extremeñas.
Mirad los niños que traen
de tierras aceituneras;
allá se perdió el hogar,
marido, lecho y la mesa.
En ellos está pensando
Rusia, del Volga hasta el Neva.
¡Ay, gigante fabuloso!
¡Ay, corazón del planeta!
Está regresando el buque
a su tierra más extensa,
se nos lleva mucho amor,
pero deja la promesa:
no hay razas, sólo hay hombres,
que quieren vivir más cerca.

JUAN GIL-ALBERT

Tres grans amigues: l'escolar soviètica Xoura (al mig) i dues noies espanyoles durant l'última estada al campament de pioners d'Artek. Aquestes dues espanyoles, junt amb tots llurs companys evacuats, estan estudiant des del mes de setembre a Moscou.

ENTUSIASME, AMOR AJUT ENS ARRIBEN de la URSS

Al campament de pioners d'Artek, a Crimea, situat a les vres de la mar Negra, hi tornaren des del mes de març fins al mes de setembre de l'any passat nombrosos infants espanyols, en companyia d'infants russos. El Govern soviètic posà a la disposició del campament d'Artek el sanatori de Scouk-Sou per a albergar l'excedent de residents. A la fotografia veiem un grup d'infants espanyols a l'hora del repòs.

JULIOL-AGOST, 1936. Espanya sagna, ferida traïdorament. Els seus millors fills donen generosament llur vida en holocaust a un ideal de justícia, de pau i de desitjada llibertat. A la U. R. S. S. els diaris dediquen grans espais a la lluita que es desenrotlla en camps ibèrics. La gent s'apinya als quioscos, cercant les darreres noves. Els mapes d'Espanya troben un lloc preferent a les escoles, comerços, koljosos, fàbriques, etcètera.

La fàbrica de conserves «Molotov» ha parat les seves màquines. Obrers i obreres es reuneixen en un pati per a pronunciar-se sobre la immediata ajuda a l'Espanya republicana. Una treballadora diu amb veu clara i segura:

—La meua infantesa fou desgraciada. Vaig començar a cuidar bens als set anys, només fa quatre anys que sé llegir i escriure. Avui sóc stajanovista, tinc quaranta set anys i quatre fills que estudien a l'escola i a la universitat. El nostre obscur passat no tornarà mai més. Els nostres fills tenen un brillant esdevenidor; nosaltres una vellesa sortosa. La lluita que ensangona Espanya és una lluita contra l'obscurantisme, contra la barbàrie, pel progrés, per la llibertat. Les mares espanyoles volen també per a llurs fills un futur assegurat, lluminós. Ajudem-les!

La fàbrica de conserves «Molotov» engruixí força, amb la seva aportació, el primer fons d'ajut a l'Espanya republicana.

Els koljosians llauen afanyosament, en llur pròpia terra, una parcel·la el producte de la qual es destina a les franges d'ajut a l'Espanya lleial.

—No volem que el feixisme guanyi a Espanya. El nostre país ajudarà a la victòria dels soldats de la República espanyola..., i nosaltres també...— diuen els pioners, buidant llur guardiola a les col·lectes que ells mateixos organitzen a llurs escoles, a llurs palaus, a llurs biblioteques.

El moviment a favor de l'Espanya republicana ha assolit a la U. R. S. S., des d'aquella data, proporcions gegantines, impossibles d'ésser transcrites. Tots i cadascun dels ciutadans soviètics s'han fet solidaris de la nostra causa, ressonen en la satisfacció de les nostres victòries. Les màquines han accelerat el ritme...; la segadora-batedora activa la seva funció...; mans amoroses de mare han confeccionat miler d'equips per als nostres petits... **TOT PER A L'ESPANYA QUE LLUITA, QUE SOFREIX, QUE VENCERA EL FEIXISME!** I, superant-se també en aquesta obra de fonda fraternitat, les nostres germanes soviètiques lliuren llur cor, llur ànima, llur vida a centenars de fillets nostres; calmen amb desvetllaments maternals els nervis infantils, castigats per la criminalitat feixista; els eduquen en l'amor a llurs pares, dels quals la guerra els separà, i, comunicant-los llur propi entusiasme, mantenen en la ment dels nostres petits la fe en la nostra victòria i l'admiració envers el nostre Exèrcit Popular que lluita per l'alliberament nacional d'Espanya, per la defensa de les conquestes dels obrers i pel progrés.

Dolors G. ECHEVARRIETA

De retorn als llocs respectius els infants russos no s'obliden d'escriure als companys espanyols que coneixen al campament d'Artek. Les professores també contribueixen a aquestes demostracions d'afecte envers el poble espanyol ensenyant a llurs alumnes les coses del nostre país.

El comiat de dos camarades. En finir l'època de les vacances, el pioner Viàdia besa un nen espanyol que va a Moscou a estudiar.

La darrera nit

UN FILM SOVIETIC

«La darrera nit» és un film realitzat en commemoració del XX^a aniversari de la Revolució Russa. Mostra la lluita que sostingué el proletariat de Moscou la darrera nit de domini tsarista. La família Zajarkin, composta de pare, mare i tres fills, s'hi lliura amb tota intensitat. Primer és el mariner Pere Zajarkin, el fill gran, qui pren part a la revolució. Es troba a Petrograd en el moment en què l'Exèrcit del Poble s'apodera dels edificis públics i del palau del tsar. Quan Petrograd ja és dels bolxevics, Pere s'adreça a Moscou, on viu la seva família. El pare i el seu germà Iliuska estan a punt d'incorporar-se. Es disposa a

marxar amb ells i amb un grup d'obers. La mare arriba quan van a sortir. Li amaguen llur intenció. Ella pregunta al seu home per què s'emporta l'escopeta.

—No me'n donava compte!— diu el vell Zajarkin tot deixant l'arma. La bona dona comprèn tot el que ocorre i fa el distret quan Iliuska torna enrera a cercar-la. Ella sap que no pot evitar que el seu home i els seus fills es lliurin a la lluita. El grup on va la família Zajarkin arriba a l'indret on estan concentrats els obrers. Manquen armes. Els provoca-

dors semblen el recel. Pere Zajarkin parla a la multitud i explica la seva entrevista amb Lenin. Un dels assistents el contradiu i es produeix un avalot. El comissari Mijailov apareix i reprèn el mariner. Aquest es dona a conèixer i Mijailov li encarrega el comandament dels que han d'anar a apoderar-se de l'Acadèmia Alexandrovna i de l'estació de Zamovniki. Des d'aquest moment la família Zajarkin omple tot el film. Ara és el fill gran, que dirigeix la defensa de l'Acadèmia Alexandrovna, que rebutja les forces tsaristes quan intenten apoderar-se de l'estació. El vell Zajarkin, que no s'aparta un moment dels seus fills, es troba amb Leontiev, el seu antic patró, que és fet presoner. Aquest es val de l'ascendent que havia tingut sobre Zajarkin per a aconseguir la seva evasió. El vell obrer experimenta uns moments de debilitat, però tot seguit recorda el temps que ha viscut miserablement. Més tard, quan són les tropes tsaristes les que s'apoderen de l'acadèmia i el vell Zajarkin és fet presoner, conserva la seva dignitat i considera segura la victòria dels obrers i no s'humilia quan Leontiev l'insulta i acaba per matar-lo. Kusma, el fill petit de Zajarkin, que és cadet i es troba entre les tropes tsaristes, troba la mort quan intenta passar a la banda on sap que lluiten els seus germans. I finalment, també mor Iliuska, quan, junt amb Pere i després de la derrota que han sofert a l'acadèmia, van a aconseguir l'encàrrec del comissari Mijailov: sublevar el regiment 193, amb el qual han d'apoderar-se de l'estació.

Mentre Iliuska parla als soldats, una cala d'un oficial el fa caure. Llavors Pere ocupa el lloc del germà mort i les seves paraules aconsegueixen convèncer tot seguit els soldats. Els oficials resisteixen inútilment. El regiment, sota el comandament de Zajarkin, va a ocupar l'estació. Poca resistència els oposen ja allí. Pere Zajarkin hi troba la seva mare. La bona dona no s'havia quedat a casa. Marxa per a portar una ampolla de llet a Kusma, el fill petit, del qual ella no sospitava la tràgica mort. En una barricada es troba amb Lena Leontieva, filla de Leontiev, que no pogué retornar a casa seva en sortir del ball. Li donà la llet i no es deixaren. Totes dues vagaren pels carrers, entremig de mil perills. Estaven a l'estació quan l'enviaren les tropes tsaristes. Lena hi trobà el seu germà. La vella Zajarkin fou feta presonera. Quan aquesta li demanà ajut, la burgeseta digué que no la coneixia. Així pagava l'amistat que li havia demostrat la bona dona.

Quan Pere Zajarkin, al front del regiment, s'apodera de l'estació, arriba un tren. No saben si són tropes tsaristes o soldats populars. Els que arriben tampoc no saben qui els espera. Per això no baixen. A les finestres hom veu lluir les baionetes. A l'estació estan preparats per a l'atac. Pere Zajarkin vol sortir per a assabentar-se'n. Mijailov, que acaba d'arribar, no li ho permet. Llavors la seva mare surt a l'andana. La velleja avança decidida vers el tren.

—Nosaltres som bolxevics— diu amb veu segura—. Digueu: qui sou vosaltres?

—Nosaltres també— contesten mil veus poderoses.

Baixen. Ningú no els ataca. La valerosa dona morxa davant d'ells. Obrers i soldats s'abracen. Mijailov anuncia victòries i més victòries dels soldats populars. Moscou ja està guanyat per a la causa dels treballadors. El mariner Pere Zajarkin i la seva mare romanen abraçats. En aquesta nit de lluita ha perdut el pare i dos germans, però ells resten allà, amb el cor adolorit, contemplant aquella dona innocent com un infant, que no sap res, que no sospita res... De sobte es sent la veu de Mijailov.

—Mariner— diu —, tu seràs des d'ara el comandant del regiment.—

Un film on es presenta la lluita triomfal de les masses, però que no oblidia les escenes emotives i gracioses, on es manifesta la grandesa tràgica de les hores que el poble improvisà una victòria sense precedents, i les delicadeses de l'amor filial, de la camaraderia, on són presentats amb un verisme excepcional els moments en què la mort està prop i es lluita amb optimisme i serenor.

Darrera de la cambra, el rostre de l'operadora és tot un poema d'aprimisme. Kalinka Moratava està considerada com un dels millors operadors cinematogràfics.

Una creença de segles: que la dona no tenia capacitat per ésser escultora. Calla que fos la U. R. S. S. la que ho desmentís rodament: el colossal grup escultòric del Pabelló Soviètic a l'Exposició de París —prodigiosa obra d'art, de força, d'expressió i de bellesa— és fet per una dona.

—Guariré, bastiré, sabré, voldré! Viuré, d'ara per sempre més, de cara al sol!—

El clam ha estat universal. Arreu del món les dones laboren per a cristal·litzar aquest desig tan just. En alguns llocs el combat és dur, costós, terrible. En altres, la balança oscila. Hi ha nombrosos enemics, entre els quals se'n compten d'aferissats i fanàtics: dones mateixes, enemics de llur propi alliberament. Però al país que significa el Futur les dones han conquerit la victòria absoluta. La U. R. S. S. ha reivindicat, ha alliberat. Instruments de treball determinats, definits, limitats per a la dona? Hom pot condemnar-la a adoptar determinades professions? Hom pot interdir-li l'exercici d'unes altres? —No! —responen les soviètiques—. Enderroquen barreres! Deixeu el camp lliure a la nostra voluntat i a la nostra intel·ligència!—

Hom parlat d'enemics i d'enemigues. Dels que defensen l'opressió per propi conveniència —malgrat que ho dissimulin amb tota mena de cantarelles— i de les que la mantenen per irresponsabilitat, per rutina o per servilisme. Fan servir la ironia. Més de cent cops hem escoltat les preguntes següents:

A dones noves professions noves

L'agulla i el fregall com a únics instruments de labor femenina?

«No! No!» responen les dones soviètiques

SEMBLAVA una maledicció, una terrible maledicció bíblica: «Treballaràs sempre en les labors més humils, més grises. Consumiràs tot el teu ardor, tot el teu impuls, en la tasca insignificant i dolorosa... Et són vedats els horitzons, les alçaries, les immensitats, tot el que de meravellós hi ha sobre la terra: ciència, art, literatura, política, força i audàcia...»

Ella havia doblegat les espatlles afeblides sota l'anatema. Durant segles i més segles, la seva intel·ligència fou avortada, mutilada la seva iniciativa, desfet el seu geni, anihilat el seu coratge...

Però, de sobte, s'ixecà un crit, un clam immens: «No! No!»

«Tenim dret a prendre part a la lluita! Tenim dret als mars i als cels, als arcs, a la natura i a la bellesa, al cisell i a la ploma, al llibre i a l'arma! No poden lligar-nos a una sola tasca! No poden interdir-nos els camins que volem seguir!»

Venia després tot un enfilall de veus aïllades: «Els meus braços són forts —deia una—. Em plau la lluita amb l'element indomitable...»

I una altra: «Jo, en canvi, prefereixo la tasca fina i exquisida: el brodat, la pedagogia, la miniatura...»

—Amo els ocells metàl·lics que solquen els espais —exclamava la següent—. Vull que les seves ales brillants em conduixin...

Dins dels tubs d'assaig —pronunciava la quarta—, la dansa dels àtoms em fascina. Vull consagrar l'existència al meu estudi...

—Donaré, amb els pinzells i el cisell, vibració de vida a la matèria inerta... —Conduiré les masses... —La ploma farà immensa i de tots una emoció meva...

Té vint-i-sis anys i és capitana d'un gran paquebot del Volga. El vaixell que ella dirigeix fa una travessia difícil, puix té el servei de Gorki al mar Caspi, on hi ha un tràfec molt intens.

—Han de quedar els plats per rentar, dones? No es cosiran els estrips? Què treurà la pols, mentre la senyora de la casa es dedica a construir ponts d'alta enginyeria?—

Unicament a ells se'ls pot ocórrer que una dona amb un cervell capaç per a construir ponts deixi de banda la seva formidable mentalitat i es quedi a casa seva dedicant tota la seva atenció a espolsar uns quants «bibelots» ridículs.

Es com si, per exemple, imaginant que tots els homes fossin barbers i d'improvis s'adonessin que també podien desempenyar altres oficis, l'oposició preguntes: —Hem de portar barba fins als turmells i cabellera fins a mitja esquena, aleshores? S'ha d'anar escabellat per força? Qui ens afaitarà mentre aquests senyors es permeten el luxe d'abandonar la navalla i les tisores, i ésser ferroviaris, oficialistes, mecànics?—

San greu haver d'anar a parar a semblants niciees. És la benaurança mateixa de la dona la que depèn d'aquest galdós i habitual «Qui sorgirà els mitjons?». Es tracta de donar-li la independència absoluta per a que escollixi una professió, de què el talent d'ella es desenvolupi tant com pugui, de què no se la condenni a sistemàticament a treballar en el que no li ve de gust... Donarà més rendiment a la societat en el que li plau que en el que li desagrada. I si és una habilitat i una eficiència, serà una habilitat i una eficiència més per al món, que no té mai de massa.

Que es tranquil·litzin els que temen pels plats universalment bruts i abandonats. Que s'asserenin els «gourmets» partidaris de les confitures i de les empanades casolanes, que eviten, de passada, la factura del pastisser: el daltabaix que tant temen no ha de presentar-se, per ara. No són iguals totes les dones: no totes tenen la mateixa vocació, els mateixos gustos, la mateixa empena: no hi ha por

La brigada femenina de pescadores «Pervomaskaya» ha realitzat el pla de pesca marcat pel 1r d'Estat de les pesqueries Volga-mar Caspi, amb una intensificació del cent vint per cent.

Una aviadora soviètica anònima sembla jolotament abona de desfogar. Imaginem el que hauria significat per ella restar a casa fent puntes al coixí.

A alguns metres les dones dels escalfondres organitzen un cercle d'entrenament. A la fotografia, Praxovia Vainova es prepara per a fer una submergida d'entrenament. Olga Fedorova, esposa d'un enginyer, revisa el seu equip.

que totes alhora vulguin ésser capitanes de submarí o tècniques fotogràfiques. Subsistirà la cosidora i la cuinera. Subsistirà la dona minuciosa i retreta, que prefereix la llar a qualsevol altra ocupació. Però ho serà tan sols «la que voldrà». I la llar prendrà el caràcter veritable d'un recó feliç i acollidor, on ningú no hi està «empresonat».

L'activitat femenina a la U. R. S. S.

Recordem, amb un mig somriure, les eternes paraules dels «defensors de la feminitat»: «Es un crim demanar la llibertat de la dona... Si ja la té tota... extraoficialment! Per què barrejar-la a coses tan àrides, tan desagradables, com són el treball i la ciència? És venerar-la poc! El nostre homenatge consisteix en trobar encisos fins en les faltes d'ortografia, sostenir-la perquè no toqui de peus a terra!»

Si tot això no fos una mentida infinita, sarcàstica, trágica, seria una «cursileria» immensa. I recordem també, com a revers de la medalla, aquell interior del Pabelló de la U. R. S. S. —el país de la incorporació de la dona a l'aridesa del treball i de la ciència— on hi ha el rostre de la dona arreu, com una repetició eterna: als cossos superiors governamentals, a les juntes superiors mèdiques, a les agrupacions directives científiques, d'enginyeria, o de naturalisme o de matemàtiques; a les càtedres, a les judicatures, als instituts d'art, als llocs més preeminents, més distingits, més difícils... Arreu el rostre de la dona... La dona, justament col·locada a totes les branques de la vida soviètica.

Nosaltres creiem que aquest és el veritable homenatge.

A la U. R. S. S. no hi ha professions «tabú». Per això el somriure no s'esborra mai d'aquells rostres tan clars. I mentre les dones treballen, optimistes, segures, un benestar immarcescible es consolida, constantment, sota l'oneig de l'estelada bandera.

M. LUISA ALCARRA
ESTATALES

Daria Fedichenko

Tatiana Fedorova

QUI SON LES DIPUTADES DE LA UNIO SOVIETICA ?

DE LA UNIO SOVIETICA ?

de remolatxa de sucre com mai no s'havia vist en aquella regió, i amb això els kolkhozians fan a la nostra Daria cap d'una brigada dels camps, responsable d'unes quatre-centes hectàrees.

La camperola pobra dels anys passats, la dona de poble, inculta, es va desenrotllant, prenent part cada dia més i més eficaçment en la vida política. Al 1935 la trobem entre les delegades del Setè Congrés dels Soviets, i és elegida membre del Comitè Executiu Central dels Soviets. Alguns mesos més tard participa en la Primera Conferència dels Millors Treballadors de la Collita, celebrada al Kremlin amb la participació dels membres del Govern i dels delegats kolkhozians. Daria tornà de la conferència portant el seu pit l'Ordre de Lenin i continuà amb gran èxit el seu treball, incansable, en els camps kolkhozians.

La seva popularitat era tal que els camperols de la seva regió votaren la seva candidatura i sortí elegida unànimement per tots els treballadors i treballadores, obrers, camperols i intel·lectuals.

ANNA SMIRNOVA, obrera de torn, stajanovista, membre del partit, diputada al Soviet de la Unió, elegida a Leningrad al 1935, ja al començament del stajanovisme trencà les velles normes de la producció, donant per jornada de treball (set hores) un rendiment de quatre-centes vint peces en lloc de cent vuitanta. Després, ella mateixa s'ha superat, fins a donar-ne centes. Una prova del que és capaç de fer una obrera metallúrgica i intel·ligent i l'exemple d'una alta qualificació professional en una branca de treball que encara avui dia és considerat en el nostre país com a exclusiu dels homes...

Heus ací un altre exemple del mateix caire:

TATIANA FEDEROVA, cap d'equip en les construccions de la segona línia del metro, a Moscou. Membre de la joventut comunista, diputada al Soviet de la Unió, elegida al mateix Moscou. Forma part d'aquesta joventut nova que no reconeix les dificultats insuperables. Va entrar en la construcció del metro com a obrera des del començament dels treballs de la primera línia (acabada el 1935). Fou qualificada i nomenada cap d'equip, i ha complert amb els seus companys i companyes de treball, nois i noies, tots com ella membres del Konsomol (Joventut Comunista), veritables prodigis d'stajanovisme en un sector de treball que demana un bon xic d'esforç. Aquesta jove diputada i mestressa de la tècnica socialista sols té vint-i-dos anys.

PRASKOVIA KOVARDAK, tractorista, diputada al Soviet de la Unió, elegida a Krasnodarsk (Rússia). Res no ens podia caracteritzar millor la mentalitat dels kolkhozians, dels que ella n'és una digna representant, que la seva lletra, adreçada als seus electors i electores:

«...Ací, els kolkhos es desenrotllen i es reforcen, els kolkhosians frueixen una vida tranquil·la. Per nosaltres les dones cosaques, els kolkhos han donat potser tot allò que podien donar. Nosaltres també tenim ara, en tots els terrenys de la vida social, els mateixos drets que els homes.

Fa algun temps vaig sentir parlar de com viuen i lluiten les dones de l'Espanya republicana. He sentit parlar també de les dificultats que travessen en la lluita contra el feixisme, i no podia aguantar les llàgrimes.

La dona soviètica té una vida feliç; davant d'ella s'estén amplemment el camí de la vida; és aviadora, és enginyera, és tractorista, és agrònoma, és metgessa. Té dret al treball, al repòs, a la instrucció; té dret a elegir i a ésser elegida. Tot això és el que hem conquistat; tot això ens ha donat el nostre estimat Stalin.

Jo era una senzilla pastora, analfabeta i abandonada, però el poder soviètic i el kolkhos m'han donat la possibilitat d'esdevenir tractorista. Ara estic seguint els meus estudis en una acadèmia.

Si l'enemic gosés atacar el nostre país, nosaltres, les tractoristes, canviariem el nostre lloc, pujariem als carros de combat i amb les armes defensariem la nostra pàtria socialista.

PRASKOVIA GOUSATNIKOVA, obrera stajanovista, cap de taller de la fàbrica «Urkabel», de Kiev, diputada per la mateixa localitat al Soviet de la Unió.

Una camarada de la comissió electoral ha caracteritzat d'una manera punyent aquesta heroïna del treball:

«...Gousatnikova començà a treballar a la nostra fàbrica quan encara era el temps del capitalisme, quan la producció anual de la fàbrica era més baixa que la producció diària d'avui dia. Però heus ací que la nostra no és pas una excepció: és sols una petita part del desenrotllament gegantesc de la nostra indústria socialista. I el desenvolupament de Gousatnikova no és tampoc una excepció. De l'esclavatge dels capitalistes ha esdevingut el que és cadascú de nosaltres ara: una ciutadà conscient del poderós país socialista.

Filla d'una família d'obrers, petita encara, morí el seu pare i hagué de deixar l'escola per a anar a treballar de minyona de servei. Als setze anys entrà a la fàbrica, guanyant dos rubles seixanta kopeks al mes...

La gran revolució triomfava, seguien aquells anys en què la classe obrera lluitava contra la intervenció alemanya i polonesa i contra els seus aliats, els guàrdies blancs russos (traïdors al seu país, contrarevolucionaris pagats pels intervencionistes, com els feixistes que té aquí Franco). Durant aquests anys difícils, Gousatnikova es posà al treball amb totes les energies; a la nit vetllava perquè l'enemic no pogués malmetre la fàbrica. No comptava pas gens les hores de treball quan es tractava de tancar una comanda urgent per a l'Exèrcit Roig...

Després s'ha anat superant, ha esdevingut obrera amb alta qualificació, cap de taller, activista del treball social, membre del Partit.

SONIA NIOURIEVA, diputada al Soviet de les Nacionalitats, elegida a Asserbeidjan. Té ara vint-i-dos anys i —cosa inimaginable fa vint anys— és aviadora... La seva mare portava encara el vel, sota l'esclavatge domèstic de l'època d'abans de la revolució. Sonia, filla de l'Asserbeidjan lliure, va pujant amunt, més amunt, cada vegada més, dirigint amb fermesa les ales roges les seves mans vigoroses.

En una lletra adreçada als seus electors escrivia sobre això: «La dona d'Asserbeidjan, esclava fa alguns anys, avui és una ciutadana amb els mateixos drets que els homes. Les dones baten tots els rècords, unes amb les collites de cotó, altres són institutius, dirigents d'indústria i pilots dels avions.

Aquests exemples, demostratius de l'activitat de les dones soviètiques, no signifiquen pas casos excepcionals. Aquestes dones diputades han sorgit de la massa treballadora, d'on sorgeixen i sorgiran encara moltes altres constructores del socialisme. És perquè les possibilitats de desenvolupament són iguals per a tothom.

Sonia Nourieva

Anna Smirnova

Praskovia Kovardak

Maria Demtchenko

LA DONA SOVIÈTICA i la POLITICA

Les treballadores d'un gran laboratori de Gorki escolten atentament la camarada que els parla de les properes eleccions, que, com se sap, han donat per resultat el nomenament de gran nombre de diputades.

«ELS proletaris no poden obtenir la llibertat completa sense la completa llibertat de la dona.»

«Sense arrencar a la dona de l'atmosfera embrutidora dels treballs domèstics és impossible arribar a una veritable llibertat, és impossible construir la democràcia i, menys encara, el socialisme.»

Amb aquestes paraules, Lenin ens mostra un punt importantíssim del programa soviètic i es fa realitat, des dels primers moments de l'establiment de la Unió Soviètica, una de les reformes per les quals han propugnat sempre els defensors del progrés humà: l'abolició de la desigualtat dels sexes.

La igualtat plena i total dels sexes queda magníficament plasada amb la nova Constitució soviètica, la qual en el capítol X^è, sobre els drets i deures fonamentals dels ciutadans, ens diu, en el seu article 122, que «A la U. R. S. S. es concedeixen a la dona iguals drets que a l'home en tots els dominis de la vida econòmica, pública, cultural, social i política».

«La possibilitat de realitzar tots aquests drets està assegurada per la concessió a la dona de drets iguals als de l'home en quant al treball, salari, repòs, assegurances socials i instrucció, per la protecció per part de l'Estat dels interessos de la mare i de l'infant; per la concessió a la dona de permisos de gravi esca, amb manteniment del salari; per una vasta xarxa de clíniques de maternitat, cases-bressol i jardins de la infància.»

I en el capítol XI^è, sobre el sistema electoral, trobem l'article 137, que estatueix que «Les dones tenen dret d'elegir i d'ésser elegides, a l'igual que els homes».

No cal dir que aquest va ésser un avenç formidable per les dones que la Rússia imperialista tenia sota l'esclavatge més feixuc, esclavatge al qual l'Estat tenia sotmesos tots els ciutadans de l'imperi i servitud negrant amb la qual tenia subjugada, d'una manera especial, la dona, negant-li no solament drets, sinó que li negava gairebé la condició d'ésser humà.

Les treballadores de la Unió Soviètica lliures de

La Delegació Kirguísica i la sala de sessions del Soviet de les Nacionalitats. D'esquerra a dreta: Tési Kiseleva, de la col·lectivitat «La III Internacional»; Xatmanov, de la primera fàbrica de sucre de Kirgísia; i Begaliéva, membre de la col·lectivitat de fabricació de cotó «Socialisme».

les preocupacions domèstiques per la previsió i la protecció de l'Estat són independents econòmicament i tenen la possibilitat d'ampliar i aprofundir llurs coneix-

Defensa passiva

LA Unió Soviètica té nombrosos enemics: el capitalisme mundial i tres estats, Alemanya, Itàlia i el Japó, que no tenen altra preocupació que fer la guerra a tot el que representi progrés i llibertat dels homes i dels pobles.

Per tal de fer front a aquests terribles enemics la U. R. S. S. té el poderós Exèrcit Roig d'obres i camperols i prepara tots els ciutadans per a la defensa passiva. En la fotografia apareix una noia que aprèn a portar careta antigàs fins quan es lliura a les carreres d'esquí.

Nosaltres, que també tenim nombrosos enemics, que sostenim una lluita a mort contra el feixisme internacional, no podem tampoc oblidar la defensa passiva. Cal que construïm refugis, cal que coneguem la manera de lluitar contra els gasos, cal que constituïm equips de guanyadors de sang i de salvament de les víctimes del bombardeig.

xements i en elles, igual que en l'home, es realitza el principi del socialisme: «De cada u segons les seves capacitats, a cada u segons el seu treball.» (Constitució de la U. R. S. S., article 112.)

La dona soviètica, que va ocupar el lloc que li corresponia en les gestes heroiques de la revolució i de la guerra, i que havia treballat inrensament en el camp polític i havia tingut un rol importantíssim en l'època de conspiració i de treball clandestí i abnegat, s'ha aprofitat d'una manera magnífica de les facultats i dels drets que li reconeix el socialisme i s'ha incorporat plenament, entusiàsticament i d'una manera eficaçíssima a totes les activitats.

Si en els camps de la indústria i de la producció trobem dones desracades, en trobem també que ocupen càrrecs polítics, socials i governamentals importants. Veiem que en els municipis hi ha 215,500 dones; en institucions de l'Estat, 175,400; a l'Estat i organitzacions estatals, 300,000. Entre els membres del Comitè Executiu Cent al hi ha 101 dones. Hi ha 113,000 dones assessores (jurats) en els Tribunals Populars; 20,000 a les ciutats i 93,000 als pobles, constituint el 31% del nombre total de jurats populars de Tribunals; 36,000 dones són membres dels Soviets de les ciutats, la qual cosa constitueix el 30'4%, i 309,000 són membres dels Soviets rurals, ço és, el 26'2% del total. A les darreres sessions del Congrés de Soviets hi havia 419 dones diputades, mentre que a la primera sessió n'hi havia 49. És molt interessant també constatar com ha augmentat el nombre de dones votants a les eleccions. Moltes dones són comissàries del poble de la U. R. S. S., de les Repúbliques i dels territoris, i tenen també un paper molt important en l'organització dels serveis socials i comunals dels sindicats.

Es així que es veu perfectament reflectida la consigna de Lenin que diu que «cada cuinera deu saber governar l'Estat».

Hi ha també a la U. R. S. S. gran quantitat de dones condecorades, per diversos motius, amb les Ordres de la Unió Soviètica. El 30 de gener del 1937 el nombre d'aquestes dones era de 1,305. D'aquestes n'hi ha 311 que estan condecorades amb l'Ordre de Lenin, 272 amb la Bandera Roja del Treball, 3 amb la Bandera Roja i 719 amb Signe de Distinció.

No podem citar noms, perquè la llista seria interminable, de les dones que s'han distingit per llur activitat en la construcció del socialisme a la U. R. S. S., però sí que podem afirmar que en les eleccions celebrades el passat mes de desembre el nombre de dones que han estat presentades com a candidats al Consell Suprem ha estat molt crescut, de les quals n'han sortit elegides 184. Entre aquestes hi ha gran nombre d'obres stajanovistes, la qual cosa fa real i viscuda la consigna establerta en l'article 12 ja citat de la Constitució de la U. R. S. S., que afirma que el treball és un deure i una qüestió d'honor.

Dolors LASALLE

El menjador del Palau dels Pioners a Leningrad.

tot el contrari: cada any es construeixen noves escoles; cada any augmenta el nombre d'alumnes a l'escola primària i superior. Les conquestes de la ciència es posen al servei del poble en tots els ordres i per eixamplar la seva cultura.

Cases de repòs i esbarjo. — L'Estat soviètic no s'accontenta amb donar escolaritat a tots els infants, absolutament a tots, sinó que a més a més, durant les vacances i també en període escolar en alguns indrets, s'habiliten palaus per als infants, antics palaus de la noblesa, on es practica la cultura física en piscines i camps d'esport; on hom pot veure gabinets de física, geografia, electricitat, mecànica i química, sales de pintura, escultura, teatre, cinema, etcètera. Allà cada infant desenrotlla l'activitat que més li plau o per a la qual té aptitud. En aquest ambient es comencen a formar-se els que més tard esdevindran artistes, inventors, etcètera.

Hi ha també els camps o estacions agronòmiques on els aficionats a l'estudi de la natura recullen una quantitat considerable d'interessants dades. En moltes ciutats s'han creat parcs de cultura i de repòs, el més important del qual és el Park Gorki a Moscou. Dins d'aquest parc hi ha l'anomenat «Teatre Verd», a l'aire lliure, d'una capacitat per a vint-i-cinc mil espectadors, a més de les sales de conferències, exposicions, cinema, tennis, etcètera.

La instrucció a la U. R. S. S. no es limita als infants i a la joventut. Al Museu Kalline hom fa classe els dies de festa per a tots els treballadors. En la fotografia apareix un grup que estudia la geografia d'Espanya sobre un mapa en relleu.

La Instrucció a la URSS

per Joana COLOM

LA Constitució de la U. R. S. S., en fixar els deures i els drets dels ciutadans, diu en el seu article 121: «Els ciutadans de la U. R. S. S. tenen dret a la instrucció.»

Quan l'Estat soviètic ha fet aquesta afirmació de principi, és que està segur de que aquest dret es pot satisfer, millor dit, es satisfà.

La Revolució socialista russa, ultra transformar el país econòmicament, fent produir terres incultes, convertint un poble agrícola en una potència industrial, l'ha posat a l'avantguarda del moviment cultural del món.

En vint anys de Revolució socialista a la U. R. S. S. s'ha creat una indústria que no existia, s'han construït obres gegantines, han nascut grans centres d'extracció i transformació de matèries allà on abans no hi havia més que desert, s'han unit els mars per mitjà de canals, s'ha estès la influència socialista fins al mateix pol; en fi, s'ha fet, d'un país endarrerit de camperols, una potència industrial i agrícola de les més avançades del món.

Instrucció escolar. — Tota aquesta tasca formidable desenrotllada en aquests vint anys escassos no hauria estat possible amb un poble ignorant i analfabet com era el poble rus sota el règim tsarista. Però el poder soviètic ha dedicat una part principalíssima dels seus esforços a la tasca d'instruir el poble, de capacitar-lo, de crear noves generacions i d'acabar amb l'endèmia de l'analfabetisme. En vint anys el govern soviètic ha creat més escoles que en dos cents anys de tsarisme. La preocupació per l'infant ha estat veritable, i per a protegir-lo, per assegurar-li una vida plena i sortosa, no s'han escatimat mitjans. L'educació pre-escolar comença als dos mesos fins als tres anys en les cases-bressols o guarderies; dels tres als set anys en els anomenats jardins d'infància, i dels set anys als diu és la instrucció pròpiament dita. Després, els estudis superiors en les universitats i altres centres.

Cal remarcar, però, que els joves de la U. R. S. S., en passar als estudis superiors, no solament no han de pagar cap quantitat en concepte de drets o matricules, sinó que a més a més perceben un sou que els permeti dedicar tot el temps i totes llurs activitats a l'estudi per al qual han estat declarats aptes.

Quan a tots els països capitalistes el pressupost d'instrucció es redueix per tal d'augmentar les despeses de guerra, a la U. R. S. S. és

Cultura artística, cinema, teatre. — No podent l'escola satisfer totes les aspiracions dels infants, s'han posat al seu abast tots aquells mitjans per a desenvolupar les aptituds infantils i dels joves de la U. R. S. S., organitzant concursos, olimpíades de belles arts per a infants entre les ciutats, els districtes i àdhuc entre les diferents repúbliques que formen la U. R. S. S. Els conservatoris de Moscou i Leningrad estableixen estudis de deu cursos per als alumnes més ben dotats d'aptituds musicals.

Als concursos internacionals de Varsòvia i de Brussel·les i a l'exposició de dibuixos al pabelló soviètic de l'Exposició de París han demostrat llur saber i llurs creacions, i la premsa burgesa ha hagut de reconèixer l'alt valor artístic i la cultura d'aquells infants.

Els noms de Valia Nikiforova, la petita pianista de vuit anys; Oleg Karabaitchong, de nou, i de la directora d'orquestra Margarethe Khaifetz són coneguts en tota la U. R. S. S. i també en els mitjans musicals d'altres països.

Lenin ha dit que el cinema és una de les armes més poderoses al ser-

(Continua a la pàgina 14.)

Una lliça de geografia al cinquè grau de l'escola 125 de Moscou. Els escolars aprenen a conèixer llur país, que ocupa una sisena part del món.

HELENA STASOVA

ENS ESCRIU

Moscú, 14 de desembre del 1937.

Redacció de la revista COMPANYYA
Barcelona

Benvolgudes amigues:

Com a membre del Comitè Mundial de Dones contra la Guerra i el Feixisme i com a vella militant del moviment progressiu femení, he concedit una viva atenció a la vostra jove revista COMPANYYA.

Us estic agraïdíssima per haver-me enviat COMPANYYA des del primer número, de manera que he tingut la possibilitat de veure la seva naixença i seguir el seu desenvolupament ulterior. En realitat, el primer número era —com succeeix sempre— un xic tímid. Algunes insuficiències inevitables hi podien ésser remarcades. Després, però, quins ràpids progressos!

Tinc sota els meus ulls, en aquests moments, onze números de la revista. Els he repassat moltes vegades, l'un després de l'altre, i he de constatar, amb gran satisfacció, que amb un esforç constant heu obtingut un millorament admirable, fins al punt que, actualment, la vostra COMPANYYA pot ésser considerada com una bona revista femenina, «la bona revista de la dona catalana».

Conec bé, per la meua llarga experiència, que no és pas fàcil ni senzill fer una revista femenina que, tenint les seves peculiars característiques, pugui al mateix temps interessar a totes les dones de les diferents classes socials. Malgrat aquest obstacle, desitjo declarar obertament que hi heu reeixit, sortint-vos victoriosament de la vostra tasca. COMPANYYA no és una revista com totes les altres. Llegint-la, jo, tan allunyada de vosaltres, puc copsar amb tota claredat el moviment femení català, ja que està fidelment reflexat a les seves pàgines. Estic certa que, de la mateixa manera, la dona catalana veu que COMPANYYA significa les seves aspiracions i sentiments i que li indica els seus amics i els seus enemics; hi troba el camí de la lluita per a la llibertat i el progrés, per a l'emancipació, per a la seva benaurança i la del seu país.

COMPANYYA defensa la bona causa, i és per això que ella comptarà cada dia amb més adhesions i en aquest moment hi afegeixo la meua en la forma més absoluta i entusiasta.

Helena Stasova

L'AMOR DE JOANA NEY

9

la vil traïció de l'enginyer, pesi al rotund fracàs del seu periòdic *La campana ortodoxa*, pesi a l'estupidesa i a la gasiveria d'Austràlia, malgrat tot, adoptava un posat cada cop més heroic, a cada got de vodka que prenia, gràcies a un tan gran sacrifici!

Halibieff tingué singlot; digué que algú es recordava d'ell en aquell moment: devia ésser Nechiensohn.

Però en aquest moment Halibieff no pensava en el passat. Diners... I després París... Dones de la vida. O bé...? O bé què? Les xinxes? No; diners, diners fos com fos. Halibieff es prengué uns altres tres gots. Un imprecís somriure, producte de la inspiració, il·luminà el seu bell rostre, un rostre que era indubtablement el d'un aristòcrata, encara que no ho proclamés així el seu passaport.

—Austràlia! Tinta! Paper!—

En un full de paper gris, tacat de l'oli del peix, amb una tinta bruta que acabava d'ésser aigualida, Halibieff es posà a escriure. Al cap de poc es detingué a rumiar. Després, atent al soroll més mínim, prosseguí l'escriptura. Els membres de la guàrdia callaven feia una estona. No es sentia altra cosa que el gotejar de l'aixeta i un ronc sonor en una cambra propera.

Halibieff n'era alerta, com un poeta somnador que intenta empresonar una rima fugissera. Seguí escrivint. El posseïa l'entusiasme del creador. La seva mà nerviosa (ja hem fet notar anteriorment la seva nerviositat) cobria el full de ratlles curtes i brusques. Estava, tal vegada, escrivint una oda a la dama esmaltada de la cigarra? No. Ben lluny d'ésser una dedicatòria a aquella beutat, la primera línia de l'escrit deia: «Disposició de les forces de reserva al front polac».

Quan hagué finit començava a aparèixer l'alba, i l'escarpra i el sofà, coses de les que ja ens hem adonat, tornaven a la vida. En l'esquerdat mirall, Halibieff veié reflexat el seu rostre, fatigat, però il·luminat per la inspiració. Tragué una tarja de visita, i llegí, amb evident satisfac-

ció, el seu contingut: «Nikifor Halibieff, Director de *La campana ortodoxa*».

—Ja està!, com hauria dit Pòlux abandonant Moscou. Demà al matí he d'afaitar-me.—

Per bé que ja era de dia, Halibieff decidí despullar-se i dormir unes quantes hores. Menjà el darrer dels bunyols, distendí els músculs i tanca els ulls. Tindria una dona, una doneta com un primor. I de sobte s'adonà que tenia una xinxu al coixí. Però no l'esclafà. Li perdonà la vida. I no perquè la pipa que tan títil era per a l'extermi dels insectes es trobés en mans d'Austràlia; no; li perdonà la vida perquè es sentia enaltit. Què diable! Que visqués la pobra criatura!

IV

L'ATRAFEGAT MATI DE M. ALFRED NEY

M. Alfred Ney estava llegint el diari; però el llegia sense experimentar cap satisfacció. No es tractava del seu estimat *Journal des Débats*, sinó d'*El Correu de Crimea*, que en termes entusiastes parlava de les victòries dels rojos al front.

—Ja els hi ho deia jo. Llencem els diners. No em volen creure. Ells són a París, tan tranquils, i s'imaginen que aquesta és una guerra ordinària. Però això no és una guerra. El diable sap el que és això. És una lluita entre gossos rabiosos, i ací no hi podem fer res fins que no s'hagin exterminat els uns als altres.—

Aquest era el rondinar de M. Ney. L'interrompé l'aparició de Joana, que s'apropà al seu pare i li besà el cap calb.

—Bon dia, menuda. Les coses marxen cada cop pitjor. Confio en que podrem sortir cap a París dintre de tres o quatre setmanes. No et plau?—

Però en el semblant de Joana no s'hi reflectia cap plaer. Pel contrari, en els seus ulls negres, encerclats per l'ombra d'una nit d'insomni, hom hi observava una nova expressió de tristesa i d'abatiment.

M. Ney restà una mica sorprès en advertir-ho.

—Què et succeeix, petita? No et trobes bé? Fas mala cara. No seria millor avisar el metge?—

—Em trobo perfectament.

—Aleshores, què és el que tens?—

—T'ho anava a dir, papà; només que em sembla terriblement difícil. Espera un instant. De seguida t'ho explicaré. M'ha succeït quelcom terrible. Tinc por que signifiqui la meua ruïna.—

Joana esclatà en sanglots, i M. Ney s'espaventarà de debò. Res d'extraordinari tindria que li hagués ocorregut algun fracàs a la seva filla en aquella terra de salvatges. Joana havia sortit sola el dia abans, havia

vei de la cultura i de les masses. La socialització del cinema i del teatre per l'Estat soviètic féu que aquests espectacles, amb tots els artistes que fins aleshores al servei del capitalisme no feien més que obres per afalagar els amos i embrutir els treballadors, prenguessin una altra ruta i esdevinguessin un factor importantíssim en l'educació i formació cultural del poble rus. L'Estat soviètic, en fundar l'Institut Cinematogràfic de l'Estat, no ha regatejat el seu ajut econòmic, i els films d'Eisenstein, Kaulochev, Dovchenko i altres aviat es donaren a conèixer a tot el país i traspasaren les fronteres malgrat la censura i el vet dels governs capitalistes. El cuirassat *Potemkin*, *La mare*, *Els marins de Cronstadt*, etcètera, s'han rodat en els cinemes de tots els països.

Igual que el cinema, el teatre s'ha desenrotllat d'una manera extraordinària i meravellosa com a factor d'educació cultural i política. En tots els pobles, a totes les escoles, a tots els clubs hi ha el seu teatre i cinema, teatre que es manifesta en la llengua vernacle, que cultiva i intensifica les literatures diverses, com diverses són les llengües parlades en les diferents repúbliques que formen la U. R. S. S.

A Moscou funciona un «teatre d'infants» que posa en escena obres especials per als infants i que, com tots els teatres, té per objecte l'educació artística i política dels espectadors.

Biblioteques, llibres, premsa. — A cada club de fàbrica, d'escola o de taller; a cada lloc on es reuneixen els ciutadans per a treballar o reposar, no hi manca la seva biblioteca, petita o gran; el diari mural, la premsa del dia. Al camp i a la ciutat i fins als llocs més llunyans arriben els llibres: llibres de política, científics, novel·les. Llibres d'autors russos i estrangers. La set de saber, de llegir, de capacitar-se és enorme. Les discussions sobre tal o qual llibre, sobre aquest o l'altre autor, són publicades moltes vegades o trameses directament a l'editorial.

Mentre els feixistes cremen els llibres dels més grans escriptors i declaren la guerra a la cultura, a la U. R. S. S. es protegeix l'escriptor i es fan grans tiratges per a fer arribar la cultura a milers de ciutadans.

El diari mural és una de les creacions que ha desempenyat un paper molt important en l'edificació del socialisme. Al Kolkos, a les mines, a les fàbriques, als vaixells, a les casernes, a les escoles, a tots els llocs de treball trobareu el diari mural.

De la premsa ha dit Stalin que és l'arma més forta i més tallant en la lluita de classes. I els diaris, seguint el ritme de les escoles, dels teatres i cinemes, han augmentat enormement en nombre i tiratge. I cada república, cada localitat té els seus diaris escrits en l'idioma que parlen els habitants d'aquell lloc.

I no oblidem els diaris dels infants, el més important, *Pionerskaia Pravda*, escrit pels infants, fet pels infants, i que al costat dels dibuixos, contes i endevinalles reflexa la vida del país i tracta les darreres notícies internacionals.

Heus ací com l'Estat soviètic ha sabut crear les condicions més necessàries per a una infància sana i sortosa i una joventut davant la qual s'obren totes les possibilitats. Amb raó la vídua del gran inventor americà Edison digué en una visita que féu a la U. R. S. S.: «Cada infant d'aquest país pot arribar a ésser un Edison per poc que estudiï i treballi com ho féu Thomas Edison.»

ACTUALITATS

UNA CONFERENCIA DE SIMONE THERY A MADRID

Amb motiu de la seva estada a Barcelona, el general Mija visità l'ambaixador de Mèxic, coronel Tejeda.

Simone Thery, escriptora i periodista francesa les cròniques de la qual sobre la nostra guerra escrites en els mateixos camps de batalla reflexen tanta emoció com simpatia envers el nostre poble, ha pronunciat una conferència en el Club d'Actors del Teatre de la Zarzuela.

El seu parlament fou una demostració del seu afecte a Espanya i d'una manera especial a Madrid, dient que s'ha sentit madrilena i que havia retornat per segona vegada per a sofrir les penes que sofreixen els madrilenys i assistir al naixement d'un poble.

Després de llegir alguns reportatges seus sobre fets en el mateix front de Terol, acabà les seves impressions sobre la nostra victòria total.

Fou molt aplaudida.

Anglaterra

LES DONES CONTRA EL JAPÓ

El dissabte 12 de febrer s'ha celebrat a Londres una Conferència Mundial per al boicot al Japó.

En aquesta conferència, organitzada pel «Rassemblement Universel pour la Paix», han intervingut set comissions, entre les quals una integrada per dones «mestresses de casa» (en francès, «menagères»), que varen estudiar les mesures que es poden aplicar per a portar a cap un boicot en regla contra el Japó.

Esperem que les decisions preses seran aplicades amb eficàcia per tots els homes i dones que pertanyen al R. U. P., que es xifren a tot el món per alguns milions.

Amida Valls, Mercè Saltó, Joaquina Andreu, Amat i Torremadé, que constitueixen l'equip femení que ha representat a Espanya en el «cross» de l'Humanité.

França

PER A SALVAR A LISELOTTE HERMANN

El dia 9 d'aquest mes s'ha celebrat a París, en l'illa de l'Exposició «Cinc anys de règim hitlerian», una gran reunió pública per a salvar Liselotte Hermann, mare d'un nen de tres anys condemnada a mort a Berlín. Entre altres personalitats destacades de tot el moviment femení esquerrà de França de taquem el vibrant parlament de madame Gabrielle Buchène, presidenta del Comitè Mundial de Dones contra la Guerra i el Feixisme.

tornat bastant tard, i aleshores se'n anà de dret a la seva cambra, sense baixar a prendre el te de la nit. Què significaria tot allò?

— És precis que em compreguis, papà. Ni jo mateixa no sé com ha pogut ocórrer. Em sembla que estic enamorada.

— Què vols dir? No saps pas del que parles! Digues: has fet alguna follia?

— No he fet res. Però t'asseguro que estic enamorada. És quelcom terrible. Ara sí que seria capaç de fer qualsevol cosa!

— No és això el que et demano. No ho comprens? En fi..., per exemple, t'ha besat?

— Sí, un cop, a la mà.

M. Ney reconquerí al moment el domini sobre ell mateix. Per dir la veritat, fins es posà content. No era una cosa senzilla per a un vidu solitari criar una filla, sobretot en un país bàrbar com aquell. Si no hi havia hagut res més que això... El benaventurat pare fins i tot es posà a xiular un tros de *Carmen*. Però Joana seguia plorant. En mirar la seva filla, M. Ney es recordà de les seves paraules, i tornà a perdre els estrepes.

— Fes-me la mercè de deixar-te de coquetejar amb aquests salvatges. Ja flirtejaràs quan siguis a París. Qui és el pretendent?

— Ell? Abans era estudiant, i ara... ara és...

Però Joana no pogué proferir la paraula. M. Ney la interrogà eixorçant per espai d'una hora. No li fou possible arrancar-li res.

— És tal vegada un captaire? En aquesta terra adhiuc les persones decentes arriben a convertir-se en captaires. Per què no em respons? Vols matar-me amb la teva obstinació? Vinga, què és, un lladre?

— No, no, papà. No t'has d'enutjar amb mi. Però és... és un bolxevic... No, no diguis que és un assassí: és una altra mena de bolxevic; és bo.

Allò era més del que M. Ney podia suportar. El color de la seva calba era més eloqüent que els seus brams, i la respiració ràpida i alterada indicava, potser, que estava a punt de desplomar-se mort. Pilla desagradida! M. Ney s'alçà. S'asfixiava. Es descordà l'armilla. Semblava l'heroi d'una tragèdia antiga. Es disposava ja a maleir-la, quan es recordà que la seva filla no era més que una criatura innocent. Després de tot, què tenia que veure que ell l'hagués besat un cop? Rebria un bon reny i la cosa no passaria d'allí.

M. Ney no sols cridà, sinó que els seus rebufo i la seva veu feren estremir tots els ornaments xinesos col·leccionats pel Karaim que havia fugit a Constantinoble.

— És proposa envilir-te com a una simple serventa. No ho comprens?

— Això no és cert. Ell també m'estima. Pot ésser el meu marit.

Ja era massa. En arribar a aquest punt, M. Ney deixà anar una riallada estranya i teatral. La seva calba es posà com la porpra. Tenia la vida en perill.

— El teu marit? De debó? Però és que un bolxevic pot ésser el marit de ningú? Els bolxevics no serveixen per marits. Són... camells, són pitjor que camells, són apatxes. T'hauré de tanca... Que vingui, que vingui a fer el nas per casa meua. Punxaré perquè el detinguin, perquè el pengin...

Però mai no es va saber quines altres coses més es proposava fer l'indignat pare amb l'insolent subjecte. Vania, el criat, portava una llarga estona picant a la porta del despatx. Però els crits de M. Ney havien ofegat tots els altres sorolls. L'estrepit era tan gros que arribava fins al rebedor, on es trobava, arraulit de por, determinat visitant. Cansat de trucar, Vania obri la porta, introduint a la cambra el seu sarcàstic nas. Aquest nas fou la salvació de tots, ja que vingué a interrompre la tràgica escena i probablement va salvar d'un atac a M. Ney.

Vania oferí respectuosament al seu amo una tarja on es llegien, escrites amb llapis, les següents paraules: «Per a un afer urgentíssim i reservat.»

Joana es topà amb el visitant en sortir de l'habitació. Es tractava de Halibieff, que arribava molt empolainat i afaitat de nou. L'encontre produí a ambdós una impressió igualment pregon, encara que completament distinta. Joana pensà: «Quina criatura més repulsiva! Amb aquesta piga a la ganta! Uf!» L'opinió era, naturalment, exclusiva de Joana, ja que, malgrat la piga, Halibieff no tenia pas escàs succés amb les senyores. Pel contrari, Halibieff s'encisà amb Joana. Quina gustosa menja! Fins les llàgrimes i els esbullats cabells contribuïen al seu encís. Halibieff sabia que l'emoció tornava més temptadores les dones joves. Dissortadament per a ell, aquell encontre tan sols durà un segon. Joana es dirigí precipitadament a la seva cambra.

Mitja hora més tard, en acomiadar-se de M. Ney, Halibieff digué, com deixant-s'hi caure:

— Abans he vist a una adorable damisella. És, tal vegada, la vostra filla?

— Sí, és la meua filla.

— M'hi presentareu, potser, en alguna altra ocasió?

— M. Ney tingué una tosseta enrabada.

— Donat el caràcter purament formal de les nostres relacions em sembla, senyor meu, que això seria completament superflu.

Halibieff era ja a la meitat del camí i M. Ney no havia cessat encara de dir fàstics.

— Aquí no hi ha persones honorables. Nosaltres tinguérem Carnot. Aquí no hi ha més que apatxes, no hi ha un sol patriota. Estic disposat a pagar a aquest subjecte, a pagar-li bé, si és necessari; però presentar-li la meua Joana...?

No; era necessari, necessari, que sortissin cap a París quan més aviat millor.

Per la seva banda, mentre feia gambades a tot el llarg del moll, Halibieff es sentia furios. Gastar-se fums, amb ell! La noia era, sens dubte

Clar i Modes

MODA NOVA PER A LA DONA NOVA

El vestit rus i la seva influència en la moda femenina

L'ART popular presenta en general perfils d'una força inestroncable, absorbent, que a la fi acaba per ésser assimilada per altres formes més refinades i cultes de l'estètica, a les que injecta vitalitat

col·leccions de modes del món. Les botes russes, de pell de xarol o toffiet, brodades o lises, i sobretot llurs imitacions en cautxú, són igualment conegudes i sol·licitades per totes les dones de l'univers. Les gorres de pell, les pellisses, els païames russos i tants i tants altres models d'aquest estil, han estat acceptats per tots els creadors d'elegàncies de modes, i s'han convertit en models permanents, per a dirho així, dels més famosos modistes mundials.

IVOR RUZY

LA MODA AL SERVEI DE LA DONA SOVIÈTICA

NO fa gaire es celebrà a Moscou una exposició en la qual hi han pres part tallers de models de l'organització comercial de la con-

extraordinària. En el vestit femení la moda popular de tots els països ha deixat constantment la seva contribució, ja sigui adaptant-se a línies i siluetes de determinats abillaments, ja sigui prenent adornos i detalls que després es depuren i per últim es desvirtuen enterament i donen entrada a altres formes noves i vitals, igualment arrencades i inspirades en el poble i en les seves creacions inesgotables i fecundíssimes.

Pocs pobles podran presentar una riquesa d'elements genuïns tan copiosa i inestroncable com el rus. Tota la força del seu art, en totes les manifestacions, es basa en la bellesa dels models populars. Si la literatura russa neix del poble, si la música russa està arrencada al folklore meravellós i radiant dels cants populars russos, si, en fi, tots els pilars en què es basa la creació artística d'aquest país es troben en la profunda entranya del poble, el vestit popular, o, millor dit, la immensa varietat dels vestits nacionals russos, el seu esplèndid colorit, la seva originalitat de formes atreuen l'atenció dels creadors universals d'elegàncies. Molts elegantíssims models dels més celebrats modistes s'han inspirat en el vestit rus. Els sabaters i pelleters de tot el món coneixen perfectament la gran quantitat d'elements decoratius que l'abillament popular eslau els ha subministrat. Mocadors, adornaments del cap, brodats, accessoris, cinyells, etcètera, han estat igualment copiats d'aquesta prodigiosa varietat que signifiquen els vestits de les diferents nacionalitats de la U. R. S. S.

Una mostra del que acabem de dir la trobem en les conegudíssimes «bruses russes», que no sols llueixen en llurs festes les koljosiànes de les felices regions de la Rússia agrícola, sinó que han recorregut triomfalment el món, imposant llur força decorativa i llur riquesa de color en totes les

fecció de dotze de les més importants ciutats de la U. R. S. S.

Aquesta exposició, en la que hi havia infinitat de models, ha demostrat, per la seva gran varietat i elegància discreta però veritable, el gran interès que posen en el vestir les dones de la Unió Soviètica.

Naturalment que aquesta elegància no és la mateixa que trobareu en una exposició del mateix caire a París o Nova York, perquè allí la moda no pot ésser de cop manera aquesta cosa capriciosa i vana que complica la vida de la coqueta i li fa perdre tant de temps.

A la U. R. S. S., el temps de la dona té tant de valor com el de l'home, i per això, en la creació d'aquests models, es té en compte, abans que altra cosa, el dinamisme que caracteritza l'activitat de les nostres amigues.

Són models senzills, pràctics, de línies sobries, on dominen els colors clars que la fan agradable i alegre.

Allà, hom no canvia de vestit diverses vegades durant el dia. La noia que es vesteix al matí per anar a l'oficina o a la fàbrica, anirà abillada de la mateixa manera per a anar al tennis o a la piscina, quan acabi el treball, i tampoc no es preocuparà de canviar d'indumentària per a anar a sopar amb uns amics en aquells atractius restaurants que hi ha als parcs de repòs, i amb el mateix vestit també anirà al cinema o al teatre a aplaudir els artistes soviètics, admirats de tot el món, que posen llur talent al servei del poble.

I a tot arreu portarà, embolcallant-la, aquest perfum exquisit de dona cuidada i àgil a qui les seves conquestes en tots els terrenys, polítics, científics i socials, no han fet perdre la seva feminitat. LUCIENNE

"COMPANYA"

SETMANARI DE LA DONA

Redacció i Administració: Passeig Pi i Margall, 64, pral. Tel. 74309. Barcelona

Companya

SETMANARI DE LA DONA

La joventut soviètica ofereix al món l'espectacle més avellós de
la seva puixança, de la seva alegria i de la seva serena beutat...

Societat General de Publicacions
(Empresa Col·lectivitzada)
Rerell, 243-249, Barcelona.